

**Кисельова Марта Василівна,
Сорочинська Оксана Андріївна**
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ «ДОВКІЛЛЯ» В СУЧАСНОМУ ДНЗ

Сучасний розвиток педагогічної науки, а саме дошкільної педагогіки, в Україні характеризується пошуком нових фундаментальних підходів до побудови навчально-виховного процесу. Законом України «Про освіту», програмою розвитку дитини-дошкільника – Базовою програмою розвитку дошкільника «Я у світі», визначено, що особливе місце набуває

спрямованість на цілісний збалансований розвиток дитини в усіх сферах її життєдіяльності. Вирішення її науковці та практики вбачають у посиленні ролі сучасних технологій, методик виховання та навчання у процесі дошкільної освіти. Однією з таких педтехнологій є освітня програма «Довкілля» [1, 23].

Освітня технологія «Довкілля» (педтехнологія «Довкілля») отримала назву від педагогів України за систему інтегрованих курсів «Довкілля» та уроків у дошкільній для дошкільця, в початковій, основній та старшій школі. Друга назва педтехнології – «Освітня модель «Логіка природи» – поширена серед педагогів Росії через природовідповідність формування змісту знань, методів і форм навчання [2, 25].

Педтехнологія розроблена співробітниками Інституту педагогіки НАПН України на виконання стратегічних завдань реформування змісту освіти, поставлених у державних документах.

Педагогіка «Довкілля» дає поштовх ефективному розвитку мислення, вербального та не вербального інтелекту, мовлення, творчих здібностей, які виявляються на різних заняттях та в різних видах діяльності. Вплив технології «Довкілля» проявляється в екологічній вихованості дітей, у ставленні їх до власного здоров'я.

У предметі «Довкілля» закономірності природи вперше використано з метою формування цілісної системи знань, цілісності свідомості дитини. Вона дає дітям особистісно-орієнтовані, технологізовані (тобто особистісно присвоєні) знання щодо збереження суспільного та природного довкілля і самозбереження [3].

Основне завдання програми – формувати у дітей розуміння, що таке довкілля та місце дитини у цьому довкіллі.

Мета освітньої програми «Довкілля» – формування цілісної свідомості людини, здатної брати відповідальність за своє майбутнє та рідної землі, народу, виховання ціннісного ставлення дитини до себе, світу [4, 15].

Вирішення цього завдання спрямовує оновлення освіти перш за все на вилучення з навчального процесу одноденних занять, які не стимулюють розвиток дитини (психологи Г. Еббінгауз, Дж. Міллер), вони мають бути об'єднані в інтегровані курси. В ідеалі навчальний процес необхідно перевести на 7±2 інтегрованих занять відповідно до психологічних закономірностей сприйняття особистістю інформації, цілісного розуміння її та пізнання світу.

Освітня технологія «Довкілля» створює умови для продуктивної освіти, оздоровлення дітей як через систему занять серед природи, через організацію самостійної роботи, спостережень спрямованих на відкриття «закону свого здоров'я». Отже довкілля вивчається в безпосередньому спілкуванні з реальними об'єктами.

Науково-методичний супровід освітньої системи «Довкілля» сприятиме вирішенню проблеми формування цілісних природничо-

наукових знань дітей. Адже від рівня готовності вихователів до її упровадження залежить якість освіти дітей. Засобами навчання здійснюється систематизація елементів знань дитини про своє середовище життя і саму себе як невід'ємну частину довкілля на основі знання змісту загальних закономірностей природи – збереження, спрямованість самочинних процесів до рівноважного стану, періодичність процесів у довкіллі.

У педтехнології освітнє середовище як дидактичний фактор відіграє провідну роль. Воно включає аудиторне (традиційні кабінети, кабінет довкілля), дошкільна територія. Для молодших дошкільнят – це подвір'я дитсадку, «майданчик довкілля», для дітей середньої групи – екологічна стежка, старшої – об'єкти спостереження, дослідження в довкіллі садочка або села чи міста (парк, узлісся, берег річки, поле: завод, будівельний майданчик тощо).

До навчального середовища розробники педтехнології відносять систему книжок і відповідну систему занять у довкіллі. Назви їх відповідають переважаючому методу пізнання світу, притаманному певному вікові. На подвір'ї дошкільного закладу для спостережень, які проводяться різновіковими групами дітей обладнуються об'єкти спостережень відповідно до їх інтересів.

Отже інтегрований курс «Довкілля» покликаний сприяти формуванню у дітей дошкільного віку розуміння, що таке довкілля та власного місця у ньому, цілісної свідомості, здатної брати відповідальність за своє майбутнє та рідної землі, народу.

Список використаної літератури

1. Богуш А; Ільченко В. Довкілля: Для дітей дошкільного віку. У 2-х ч – Полтава, 2001. – 112 с.
2. Ільченко В., Гуз К. Освітня програма «Довкілля»: концептуальні засади інтеграції змісту природничо-наукової освіти. – Київ-Полтава: ПОІППОПП, 1999. – 123 с.
3. Інновації в довкіллі. Програма, технології, проекти, ідеї, досвід: Посібник на допомогу дошкільним працівникам / АВТ. – упор.: Л.В.Калуська, Н.В. Отрощенко. – Мандрівець. – 376 с.
4. Концепція освітньої програми «Довкілля». – Київ-Полтава, - 2003. – 133 с.